

El fons documental d'etnologia d'Àfrica de Lluís Mallart

Lluís Calvo Calvo

lcalvo@bicat.csic.es

Consell Superior d'Investigacions Científiques

Lluís Mallart i Guimerà, reconegut antropòleg que va desenvolupar la part més important de la seva carrera científica a cavall entre França i l'Àfrica, ha iniciat, per invitació del Laboratori d'Etnologia i Sociologia Comparativa, el projecte de digitalització de tota la documentació etnogràfica que, al llarg dels anys, va anar aconseguint com a resultat del seu treball entre els evuzoks del Camerun, a la secció Arxius de la Biblioteca Éric de Dampierre (CNRS-París X), i que durà el nom de Fons Lluís Mallart Guimerà - Documents Evuzok.

Des dels inicis dels anys seixanta, Lluís Mallart treballà amb aquest poble i arribà a ser considerat el més gran especialista i coneixedor d'aquesta ètnia africana. El resultat de molts anys de treball de camp ha estat un notable fons documental –tant escrit i oral com gràfic– que esdevé una de les eines de més gran vàlua per conèixer no solament aquest grup en concret sinó, comparativament, bona part del pensament i de l'organització de molts

pobles africans. A partir de la digitalització de tot aquest material, el projecte vol aconseguir que els arxius puguin ser consultables a través d'Internet. El fet que es posi a l'abast dels estudiosos tota aquesta documentació és de primer ordre atesa la qualitat i la quantitat del material.

El següent exemple, referit a la documentació –CD/data–, és una petita mostra de l'extensió i la importància de la tasca que s'ha iniciat –traducció, l'original és en francès.

(fitxes: ff): SÈRIE A. Característiques: Font: dossiers plastificats "multifilm" color negre verdós; mida 19 x 24; mida fitxes: 15 x 21,5; numerats amb pestanya vermella del núm. 1 al 24. Nombre de pàgines o de fitxes: 5.157.

CD-ROM: Sèrie A: 02. Etnomedicina. Font: dossier 02. Organitzat segons els noms de malalties, més descripció de malalties, més receptes de guariment, més text ewondo, més traducció, més nom informador més llinatge d'origen. Nombre de pàgines o fitxers: 185.

1. MALALTIES DEL FETGE I DE LA MELSA: notes sobre les malalties de fetge i de l'intestí: fitxes 001-002; esplenomegàlia infantil: ebem: ff. 003-023; classes de tsit: ff. 024-025; esplenomegàlia adults: zeze tsit: ff. 026-036; esplenomegàlia infantil i adults: ff. 037-041; afeccions hepàtiques: tsit mbo nnom eseg : ff. 042-062, tsit mbo nnom i mbo ngal : ff. 063, eseg mendib: ff.064-066; icterícia: zon: ff. 067-080; afeccions hepàtiques i de la melsa adults i infants 081-086: spasmes uterus: eyome: ff.087-090, tsit abum: ff. 091-092; paludisme: tsid meki: ff. 093.

2. MALALTIES RESPIRATÒRIES: "la toux male": ekoe fam: ff. 094-095, referències descriptives i classificatòries: ff. 096-098; tos: ekoe: ff. 099-114; refredat de nas: mboma : ff.115-116; esternuts: tsetse: ff. 117-119; "la toux du poisson": ekoe kos: ff.120; afeccions del pit (tuberculosi): nkug: ff. 121-124; bronquitis: ff. sugubikum 125-128.

3. MALALTIES DEL COR: referències descriptives i classificatòries: ff. 129; afeccions cardíques: nnem: ff. 130-138; quan hi ha una malaltia del cor (bogeria): ff.139-140.

4. DIARREA: diarrea: ntui: ff. 141-159, disenteria: ntui meki: ff. 160-168.

5. MALALTIES ANOMENADES ETON: referències descriptives i classificatòries: ff.169-170; eton anal: ff.171-180; eton del pit: ff.181.

6. MAL DE CAP: simple mal de cap: zeze nlo: ff: 182-185.

La sistemàtica de recerca de Lluís Mallart, tot seguint el mètode etnogràfic tradicional, va fer que acumulés una gran quantitat d'informació sobre els evuzoks que avui, gràcies a les noves tecnologies, podrà ser a l'abast dels estudiosos; a la vegada, la tasca de preservació i de difusió d'aquest material convida a una reflexió sobre la importància i la necessitat de la conservació del nostre patrimoni antropològic, en el seu més ampli sentit.

Article publicat l'octubre de 2004.